

Crucea Ortodoxă Sârbă din Piața Cetății

Piața Cetății din Ciacova, inima localității și locul cel mai efervescent, din veacul al XVIII-lea și până în prezent, este locul în care, până astăzi, amintirea comunităților germană și sârbă se păstrează cel mai bine, prin existența a două monumente de for public, de mare frumusețe și valoare, care dau, împreună, un farmec aparte, centrului civic: statuia Fecioara Maria, ridicată în anul 1800 sau 1802, de comunitatea romano-catolică, preponderent germană, pe atunci, și Crucea ortodoxă sârbă, ridicată în anul 1805 de comunitatea sârbă din Ciacova.

Pentru creștinii ortodocși, romano și greco-catolici, crucea reprezintă simbolul religios cel mai de seamă, care amintește de jertfa Mântuitorului pentru păcatele omenirii. În trecut, oamenii ridicau troițe la intersecții ori la margine de drumuri, deopotrivă pentru a-i mulțumi lui Dumnezeu pentru ajutorul acordat sau în amintirea cuiva drag, dar plecat prea devreme în lumea fără de dor. Indiscutabil, era un loc cu o încărcătură spirituală deosebită, creștinii obișnuind să se închine în fața troițelor sau cel puțin să-și descopere capul atunci când treceau prin dreptul lor, făcându-și semnul crucii.

Crucea Sârbească din Ciacova se află așezată în partea nordică a Pieței Cetății, pe aceeași axă mediană sud-nord, cu statuia Fecioara Maria, distanța dintre cele două monumente fiind de aproximativ 50 m. De altfel, ambele apar, pe aceleași amplasamente ca la ora actuală, pe cea mai veche imagine păstrată a pieței, care datează din anul 1850.

Monumentul, realizat din marmură roșie, are o înălțime de 7 metri, compunându-se dintr-un soclu în trei trepte, două corpuri de marmură de formă paralelipipedică suprapuse, despărțită printr-o interesantă bordură decorată cu motive vegetale, iar deasupra lor, crucea propriu-zisă, înaltă de 3 m, de factură latină (sub formă de cruce latină), de asemenea despărțită de restul monumentului printr-o triplă bordură în trepte, decorată cu motive vegetale.

Despre ctitorul, data și contextul în care a fost ridicată crucea, ne vorbește inscripția, în limba slavonă, gravată în marmură, pe latura de est, în partea de jos (trad. Stojan Lera) : *„S-a înălțat această cruce în timpul domniei majestății sale Francisc II, Împăratul Roman și a oblăduirii domnului Ștefan Avacumovici, episcop ortodox de Timișoara, Lipova etc..., cu asentimentul domnului Petru Ciorei, protopop al Ciacovei și acordul întregii populații și prin truda depusă de domnul Dimitrie Florici, comerciant de produse agricole. Ciacova la data de 10 a lunii mai 1805.”* O altă inscripție, tot în slavonă, dar pictată, se găsea și pe fața vestică a crucii, în partea superioară. Din aceasta însă nu se mai păstrează decât 4-5 litere, care o fac indescifrabilă, din păcate, la ora actuală. Monumentul este înconjurat de un frumos gard din fontă cu patru stâlpi cilindrici, tot din marmură, la colțuri, cu latura de 4 m. Ca analogii, se aseamănă mult cu monumentul în formă de cruce din centrul orașului Vârșeț, realizat tot din marmură roșie și acesta, dar crucea din Serbia este mai înaltă.

În anul 1995, odată cu aniversarea a 600 de ani de la construirea cetății (reamintesc, încă o dată, că în anul 2020 va trebui să sărbătorim 800 de ani de la atestarea localității!), s-au sărbătorit, în mod festiv, și 190 de ani de la ridicarea Crucii sârbești, prilej cu care a fost realizată și o frumoasă medalie comemorativă, care prezintă, pe

revers, și acest monument. Tot atunci, a fost amplasată și o plăcuță prezentând traducerea în limba română a inscripției originale, în limba slavonă.